

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-73>

**INSTITUTE OF ADVISORS TO THE HEAD OF THE STATE
CUSTOMS SERVICE OF UKRAINE AND HEADS OF CUSTOMS**

**ІНСТИТУТ РАДНИКІВ ПРИ ГОЛОВІ ДЕРЖМИТСЛУЖБИ
УКРАЇНИ ТА НАЧАЛЬНИКАХ МИТНИЦІ**

Yaromii I. V.

PhD in Law

Яромій І. В.

кандидат юридичних наук

Загалом можна відмітити, що в Україні сформовано доволі потужну платформу для участі громадськості у формуванні та впровадженні ефективної державної митної політики. Водночас важливо відмітити на практичній стороні впровадження існуючих механізмів, відкритості, прозорості, та налагодження діалогу між громадськістю та митними органами, проведені аналізу існування інституцій які в певний період існували та були відмінені.

Необхідність залучення кваліфікованих експертів до роботи митниці залишається актуальною, що є особливо важливо в умовах реформування митної системи та необхідності боротьби з корупцією. Проблематика полягає в тому, щоб забезпечити прозорість та ефективність процесу залучення радників, а також уникнути зловживань. Також, важливо, щоб радники мали відповідну кваліфікацію та досвід роботи, а їх діяльність була спрямована на підвищення ефективності роботи митних органів.

Варто відмітити, що раніше на нормативному рівні була можливість залучати радників при голові служби та начальниках митниці. Це питання було врегульовано на рівні Наказів Держмитслужби України «Про затвердження положень про радників Голови Держмитслужби України та керівника митного органу на громадських засадах» від 16.03.2005 року № 175 [1]; № 84 від 06.02.2006 року [5], які втратили чинність, а нових прийнято не було.

Впровадження інституту радників покликано залучати до діяльності митної служби України громадськість з питань захисту економічних інтересів держави, виконання та контролю за додержанням митного законодавства України, здійснення

митної справи, боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил, недопущення корупційних діянь митників.

Гранична чисельність радників Голови Держмитслужби України на громадських засадах становила до 5 осіб; а радників начальників митних органів на громадських засадах - до 3. При цьому, до кандидата у радники висувались вимоги, серед яких статусність, що передбачала, що такі особи могли бути обраними із числа науковців, ветеранів митних органів, провідних фахівців різних галузей економіки, соціальної сфери з числа громадян України [2].

Щодо порядку призначення та звільнення Радника Голови Держмитслужби України на громадських засадах, то він передбачав видачу

Головою Державної митної служби України відповідного наказу. Підставою видання такого наказу слугувало: а) подання заяви особою-кандидатом, б) наявність власного волевиявлення та бажання особою-кандидатом надавати допомогу митним органам щодо здійснення митної справи. Щодо відносин підпорядкування, то передбачалось, що Радник Голови Держмитслужби України підпорядковується безпосередньо Голові

Держмитслужби України.

Завдання, функції та права радників Голови Держмитслужби України та начальників митних органів закріплювались у відповідних положеннях. До прикладу серед основних завдань радника начальника митного органу було віднесено здійснення: а) аналізу діяльності митного органу; б) підготовки пропозицій з питань безпосереднього здійснення митної справи, захисту економічних інтересів держави (за дорученням). Окрім цього, передбачалась можливість залучення радника начальника митного органу до здійснення експертизи проектів законів України, інших нормативно-правових актів, що надходять на розгляд начальнику митного органу [1].

Серед повноважень Радника Голови Держмитслужби України можна визначити: можливість прийняття участі у засіданнях, нарадах та інших заходах, що проводяться у центральному апараті Держмитслужби України, митних органах та організаціях за дорученням Голови Держмитслужби України; отримання за дорученням Голови Держмитслужби України від структурних підрозділів центрального апарату Держмитслужби, митних

органів України необхідну інформацію, статистичні дані з питань, що стосуються їх службової діяльності; внесення пропозицій Голові Служби, керівникам митних органів щодо вдосконалення діяльності митних органів; виконання інших завдань, доручень Голови Служби з питань, що стосуються діяльності митних органів [2].

В підтвердження статусу радникам Держмитслужби України та начальників митниці передбачалась можливість видачі посвідчення. Неоднозначним також було положення щодо того, що діяльність Радника Держмитслужби України здійснюється на безкоштовній основі. Водночас вказувалось, що проведення трудової книжки радника при умові, якщо від підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню. Наведена ситуація демонструвала не чіткість законодавчого врегулювання діяльності радників у митних органах.

Висновок. Вважаємо відмітити на необхідності відновлення інституту радників *Голови Держмитслужби України та начальників митних органів на громадських засадах* з метою розширення форм участі громадськості у державній митниці політиці та відповідно підняття ефективності митниці. З огляду на що потрібно розробити та затвердити Положення про радників Голови Держмитслужби України та керівника митного органу на громадських засадах. При цьому важливо чітко визначити: правий статус радників; їхні повноваження та обов'язки; порядок призначення та звільнення, передбачивши порядок відкритого відбору таких осіб; їх граничну кількість; механізми контролю за їхньою діяльністю; питання оплати праці та соціального забезпечення. Також можливим видається розгляд питання щодо залучення до співпраці висококваліфікованих фахівців, які готові ділитися своїм досвідом на платній основі. Адже відсутність оплати може призвести до: недостатньої мотивації радників; ризику залучення осіб, які переслідують власні інтереси; складнощів у забезпеченні належного рівня контролю за діяльністю радників.

Окрему увагу слід приділяти забезпеченню прозорості та ефективності роботи радників, що загалом слугуватиме підвищенню якості публічного управління в митній сфері.

Література:

1. Про затвердження Положень про радників Голови Держмитслужби України та начальників митних органів на громадських засадах: Наказ Держмитслужби України від 16.03.2005 року № 175 (втрата чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0175342-05#Text>

2. Про затвердження положень про радників Голови Держмитслужби України та керівника митного органу на громадських засадах» втрата чинності Наказ Держмитслужби України від 06.02.2006 року № 84 (втрата чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0084342-06#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-74>

**PROFESSIONAL SELF-GOVERNING ORGANIZATIONS
OF NOTARIES IN THE MECHANISM OF PROFESSIONAL
RESPONSIBILITY**

**ПРОФЕСІЙНІ САМОВРЯДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ НОТАРІАТУ
У МЕХАНІЗМІ СЛУЖБОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**

Fedushko O. M.

*External Postgraduate Student,
Scientific Institute of Public Law
Kyiv, Ukraine*

Федушко О. М.

*здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права
м. Київ, Україна*

Професійні самоврядні об'єднання у сфері нотаріату відіграють ключову роль у забезпеченні високих стандартів професійної діяльності та юридичної відповідальності нотаріусів. Вони встановлюють та підтримують етичні кодекси, які слугують основою для внутрішнього контролю та саморегулювання професії. Завдяки цьому нотаріуси отримують чіткі орієнтири щодо допустимої поведінки, що сприяє підвищенню якості надання послуг.

Ці організації здійснюють регулярний моніторинг роботи своїх членів, проводять внутрішні перевірки та розслідування у випадках виявлення порушень. При встановленні фактів